

Balsfjord kommune

-for framtida

Ugyldig flettefelt

Arkiv: 25/1857
JournalpostID: 25/22134
Saksbehandler: Steffen Kvien
Dato: 04.11.2025

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
182/25	Formannskapet	17.11.2025
032/25	Kommunalt råd for eldre	20.11.2025
029/25	Kommunalt råd for personer med funksjonsnedsettelse	20.11.2025
	Kommunestyret	

Vedlegg

Budsjettdokument - budsjett 2026 - økonomiplan 2026-2029

Tiltaksrapport-beskrivelse av driftstiltak i kap 7

Kontrollutvalgssak 22/2025. Budsjettramme kontroll og tilsyn 2026

Budsjett 2026/økonomiplan 2026-2029

Saksopplysninger/vurderinger:

Kommunedirektøren legger med dette frem forslag til balansert budsjett og økonomiplan.

Det har vært budsjettseminar i formannskapet 1.september og 20 oktober. hvor enkeltelementer har vært tema. Det skal avholdes et budsjettseminar 10.november, hvor kommunedirektørens budsjettforslag gjennomgås.

Utgangspunktet for budsjettarbeidet er fremdeles at kommunen har et driftsnivå som ikke er bærekraftig over tid.

Det er vektlagt å ha realistiske driftsbudsjett i 2026, og derfor tatt høyde for kostnader som kommer uansett eller ha svært negative konsekvenser dersom de ikke favnes.

Budsjettbalanse i 2026 oppnås ved en kombinasjon av flere forhold.

Eiendomsskatt foreslås økt, og fritaket for nybygde boliger foreslås fjernet, i sum merinntekt på kr 4,2 mill.

Det er lagt et generelt innsparingsmål på kr 5,0 mill, i tillegg til ulike konkrete innsparingstiltak/inntektsøkninger på kr 8,3 mill. Det er også budsjettert inn avdragsutsettelse på kr 3,5 mill, innenfor de begrensninger regelverket tilsier. Driftsbudsjettet er deretter sluttsaldert med kr 10,4 mill av flyktningefond. Det presiseres at dette er bruk av fondsmidler som er budsjettert avsatt i 2025, dvs ikke i avlagt regnskap. Det representerer en risiko å disponere en slik *forventet* avsetning all den tid regnskap 2025 ikke er avlagt.

Budsjett for 2026 er saldert med fondsmidler, og har derfor et negativt netto driftsresultat. Det vil si at de løpende utgifter er større enn løpende inntekter, hvilket ikke er bærekraftig over tid.

Rammekuttet på kr 5,0 mill i 2026 vurderes å være optimistisk, men samlet sett realistisk å kunne nå gjennom begrensninger på innkjøp, vikarbruk og holde stillinger ubesatt der det er mulig.

For årene 2027-2029 er det største salderingsgrepet et vesentlig større rammekutt på kr 17,2 mill pr år, i tillegg til ulike konkrete innsparingstiltak/ inntektsøkninger på kr 7,7 mill pr år. Dette reflekterer at utgiftssiden må ned dersom man skal komme nærmere langsiktig bærekraftig balanse. Selv med slike måltall er det ikke tilstrekkelig for å komme opp på *anbefalt nivå* for netto driftsresultat.

Rammeområder hvor det er iverksatt eller foreslått innsparingstiltak er søkt (proporsjonalt) skjermet i fordelingen av rammekutt, jf økonomiplanens kap. 9. Det er innenfor omsorg at de største grepene allerede er gjort. Omsorg skjermes derfor proporsjonalt ved fordelingen av rammekuttet, men også her ligger det i rest innsparingsmål for 2027 og fremover.

På inntektssiden er eiendomsskatten et viktig redskap for kommunene. Denne er foreslått øket fra 3,3 promille til 4,0 promille for bolig/fritid. Det er også budsjettet med opphør av 6-års fritaket på nybygde boliger. Effektene er langt fra tilstrekkelig til alene å dekke utfordringene, men gir i sum et bidrag på kr 4,2 mill.

Innenfor en del områder er det foreslått vesentlige endringer i betalingssetser, jf vedlagte forslag til betalingsregulativ. Blant annet innenfor meglerpakker, renovasjon, sperdt avløp, oppmåling og nye betalingstjenester innenfor omsorg.

Ser man bort fra utvidelsen av Bergneset havn er investeringsprogrammet for 2026 nøkternt. Hovedbegrunnelse for dette er kommunens økonomiske situasjonen.

Det er budsjettet med rentenivå 4,8% i 2026, og 4,5% årene etter. Rentenivået pr november 2026 er 4,85%. Den budsjetterte rentebane betyr i praksis at det forutsettes en rentenedgang høsten 2026, og deretter i 2027. Denne budsjetterte rentebane er satt ut fra at de fleste rentescenarier påregner en svak rentenedgang årene fremover. Kommunens betydelige lånegjeld betyr at følsomheten, og dermed risiko, ved renteendringer er stor.

Folketallsutviklingen er avgjørende for kommunens inntektsside fremover. Balsfjord har hatt et relativt stabilt folketall de siste 20 år. De siste 2-3 år har det vært noe økning i folketall, i stor grad relatert til mange bosatte flyktninger. De bosatte flyktninger ligger som alle andre til grunn for kommunens rammetilskudd. En eventuell tilbakevending av mange flyktninger representerer dermed en risiko i forhold til kommunens inntektsside fremover i tid.

Det har over lang tid også vært endring i *sammensetning* med mange flere eldre og færre unge. Antallet eldre vil øke betydelig videre fremover, hvilket vil gi utfordringer både i forhold til økonomi og ikke minst rekruttering.

For at kommuneøkonomien skal komme inn i et positivt spor fremover er det nødvendig med strukturendringer, at tjenesteproduksjonen utøves på nye måter, og at ressursbruken tilpasses de forventede demografiske endringer.

Kommunedirektørens innstilling:

- 1** Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2026.
- 2** Eiendomsskatten vedtas slik:
 - 2.1 Eiendomsskatt utskrives for 2026 jfr. Eiendomsskattelovens (esktl) §§ 2 og 3 a).
 - 2.2 Eiendomsskatt utlignes i tråd med:
 - Kommunestyresak 95/18 (omtaksering fom 2020 og bruk av formuesgrunnlag)
 - Kommunestyresak 12/19 (vedtekter)

Ved utskriving av eiendomsskatt benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de eiendommer hvor dette er beregnet. De andre eiendommene blir taksert etter alminnelig taksering.
 - 2.3 Den generelle eiendomsskattesatsen for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille.
 - 2.4 Skattesatsene differensieres med hjemmel i esktl. § 12 a) og b). Satsen for bolig-, fritidseiendommer, landbruk og ubebygde grunneiendommer settes til 4,0 promille.
 - 2.5 Den årlige eiendomsskatten skal betales minimum i fire terminer med forfall 20.mars, 20. juni, 20.september og 20.november.
 - 2.6 Terminbeløpet avrundes til nærmeste hele krone.
 - 2.7 Offentlig videregående skole fritas for eiendomsskatt etter esktl. § 7 a). Fritaket gjelder også Folkehøgskolen 69 grader nord.

Tjenesteboliger for utleie omfattes ikke av fritaket.
 - 2.8 Bygg fredet av riksantikvar eller annen kulturminnemyndighet fritas for eiendomsskatt.
 - 2.9 Idrettsanlegg og samfunns/bygdehus som ikke er næringsdel fritas for eiendomsskatt etter esktl. § 7a).
 - 2.10 Bygninger med historisk verdi fritas for eiendomsskatt etter esktl. § 7 b), jfr. Retningslinjer vedtatt i k-sak 38/17.
- 3** Avgifter og satser vedtas i henhold til vedlegg Betalingssatser 2026.

- 4 Prognoser for skatt på inntekt og formue og rammetilskudd vedtas iht. oversikter i kap 1.2 og 1.4.
- 5 Økonomiplan vedtas som retningsgivende for de kommende år. Driftsrammene og obligatorisk budsjettoversikter vedtas iht. kap. 1.2 - kap. 1.4.
- 6 Investeringer vedtas i henhold til obligatoriske budsjettoversikter i kap. 1.5 og kap. 1.6.
- 7 Lånerammen for investeringer vedtas etter følgende tabell (hjemmel: kom.loven § 14-15

(1000 kr)	År 2026
Lån investeringer - Havn	256 360
Lån øvrige investeringer	19 808
Sum låneopptak	276 168

- 8 Det tas opp startlån på inntil kr 35,0 mill. i 2026(hjemmel: kom.loven § 14-17).
- 9 Kommunens trekkrettigheter (kassakreditt) for 2026 settes til 30 mill.kr i hovedbankforbindelsen.
- 10 Satser for økonomisk stønad brukes som veiledende ved utmåling av stønad til livsopphold. Satsene reguleres i tråd med endringer i veiledende satser.
- 11 Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele fellespost for lønnsvekst på driftsrammene.
- 12 Kommunedirektøren gis fullmakt til å flytte budsjettposter mellom rammeområder som vil bli berørt av omstilling på rammeområdet Helse og familieenhet.
- 13 Kommunestyret ber kommunedirektøren kartlegge bygningsmessige behov for Malangen barnehage.
- 14 Kommunedirektøren gis fullmakt til å omdisponere kr 270 000 pr år fra rammeområdene til finansiering av portal for e-handel. Det forutsettes at evaluering etter prøveperiode tilsier bruk av systemet.

Formannskapet 17.11.2025:

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

FSK - 182/25 Vedtak:

Formannskapetets tilråddning:

- 1** Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2026.
- 2** Eiendomsskatten vedtas slik:
 - 2.1 Eiendomsskatt utskrives for 2026 jfr. Eiendomsskattelovens (esktl) §§ 2 og 3 a).
 - 2.2 Eiendomsskatt utlignes i tråd med:
 - Kommunestyresak 95/18 (omtaksering fom 2020 og bruk av formuesgrunnlag)
 - Kommunestyresak 12/19 (vedtekter)

Ved utskriving av eiendomsskatt benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de eiendommer hvor dette er beregnet. De andre eiendommene blir taksert etter alminnelig taksering.
 - 2.3 Den generelle eiendomsskattesatsen for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille.
 - 2.4 Skattesatsene differensieres med hjemmel i esktl. § 12 a) og b). Satsen for bolig-, fritidseiendommer, landbruk og ubebygde grunneiendommer settes til 4,0 promille.
 - 2.5 Den årlige eiendomsskatten skal betales minimum i fire terminer med forfall 20.mars, 20. juni, 20.september og 20.november.
 - 2.6 Terminbeløpet avrundes til nærmeste hele krone.
 - 2.7 Offentlig videregående skole fritas for eiendomsskatt etter esktl. § 7 a). Fritaket gjelder også Folkehøgskolen 69 grader nord.

Tjenesteboliger for utleie omfattes ikke av fritaket.
 - 2.8 Bygg fredet av riksantikvar eller annen kulturminnemyndighet fritas for eiendomsskatt.
 - 2.9 Idrettsanlegg og samfunns/bygdehus som ikke er næringsdel fritas for eiendomsskatt etter esktl. § 7a).
 - 2.10 Bygninger med historisk verdi fritas for eiendomsskatt etter esktl. § 7 b), jfr. Retningslinjer vedtatt i k-sak 38/17.
- 3** Avgifter og satser vedtas i henhold til vedlegg Betalingssatser 2026.

- 4 Prognoser for skatt på inntekt og formue og rammetilskudd vedtas iht. oversikter i kap 1.2 og 1.4.
- 5 Økonomiplan vedtas som retningsgivende for de kommende år. Driftsrammene og obligatorisk budsjettoversikter vedtas iht. kap. 1.2 - kap. 1.4.
- 6 Investeringer vedtas i henhold til obligatoriske budsjettoversikter i kap. 1.5 og kap. 1.6.
- 7 Lånerammen for investeringer vedtas etter følgende tabell (hjemmel: kom.loven § 14-15)

(1000 kr)	År 2026
Lån investeringer - Havn	256 360
Lån øvrige investeringer	19 808
Sum låneopptak	276 168

- 8 Det tas opp startlån på inntil kr 35,0 mill. i 2026(hjemmel: kom.loven § 14-17).
- 9 Kommunens trekkrettigheter (kassakreditt) for 2026 settes til 30 mill.kr i hovedbankforbindelsen.
- 10 Satser for økonomisk stønad brukes som veiledende ved utmåling av stønad til livsopphold. Satsene reguleres i tråd med endringer i veiledende satser.
- 11 Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele fellespost for lønnsvekst på driftsrammene.
- 12 Kommunedirektøren gis fullmakt til å flytte budsjettposter mellom rammeområder som vil bli berørt av omstilling på rammeområdet Helse og familieenhet.
- 13 Kommunestyret ber kommunedirektøren kartlegge bygningsmessige behov for Malangen barnehage.
- 14 Kommunedirektøren gis fullmakt til å omdisponere kr 270 000 pr år fra rammeområdene til finansiering av portal for e-handel. Det forutsettes at evaluering etter prøveperiode tilsier bruk av systemet.